

Záverečné odporúčania

Na podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím zrealizovala Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR v roku 2006 projekt PHARE pod názvom "Rovnosť príležitosti občanov so zdravotným postihnutím a sociálne partnerstvá pre monitoring a odstraňovanie diskriminačných fenoménov na trhu práce". Partnerom projektu bol Slovenský zväz telesne postihnutých.

Na základe realizácie projektu s cieľom posilniť proces vytvárania rovnakých príležitostí a odstraňovania diskriminačných bariér na trhu práce predkladáme vláde SR nasledujúce odporúčania :

1. Štátne, samosprávne a verejné inštitúcie sa musia stať vzorom pri implementácii mainstreamingových stratégií a vytváraní pracovných príležitostí pre osoby so zdravotným postihnutím.

2. Zvýšením motivácie zamestnávateľov pre zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím prelomiť nezáujem zamestnávateľov o zamestnávanie tejto znevýhodnenej skupiny. Za tým účelom:

- UPSVaR, PIC, Agentúry podporovaného zamestnávania , občianske združenia OZP sa musia v podstatne väčšej miere sústrediť na spoluprácu so zamestnávateľmi a na umiestňovanie osôb so zdravotným postihnutím do pracovného procesu,
- navrhnuť zmeny a doplnenia do príslušnej legislatívy.

3. Vytvoriť priestor pre kvalifikované pôsobenie organizácií občanov so zdravotným postihnutím v oblasti poskytovania služieb pri zamestnávaní osôb so zdravotným postihnutím (poradenstvo, osвета, šírenie informácií, vzdelávanie). Vytvárať podmienky na vzdelávanie a stabilizáciu odborných pracovníkov, venujúcich sa týmto činnostiam v MVO.

4. V pravidlách financovania projektov, zohľadniť zvýšené a dodatočné náklady na ich realizáciu v dôsledku zdravotného postihnutia ich realizátorov a beneficietov a umožniť zálohové financovanie projektov realizovaných MVO.

5. Vyhodnotiť motivačné stimuly pracovníkov ÚPSVaR s cieľom posilnenia motivácie na vyhľadávaní voľných pracovných miest a na umiestnení evidovaných nezamestnaných na trhu práce.

6. Legislatívne upraviť princípy zakladania, financovania a podpory rozvoja sociálnych družstiev a sociálnych podnikov s cieľom podporovať zriaďovanie, udržiavanie a rozvoj chránených dielní určených pre zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím ako jednu z potrebných foriem zamestnávania týchto ľudí.

7. V oblasti vzdelávania:

- zvyšovať vzdelanostnú úroveň osôb so zdravotným postihnutím rozširovaním maturitných stredoškolských učebných odborov,
- zlepšovať dostupnosť stredoškolského a vysokoškolského vzdelania, rekvalifikácií a odborných kurzov,
- v rámci kurzov sociálnej rehabilitácie klásť väčší dôraz na rozvoj komunikačných zručností a seba prezentáciu osôb so zdravotným postihnutím.

8. V oblasti poradenstva:

- kvalitatívne i kvantitatívne rozvíjať služby posudzovania pracovného potenciálu a poradenstva pri výbere profesnej orientácie a vhodného povolania pre žiakov a študentov so zdravotným postihnutím,
- rozširovať služby zamerané na objektívne odborné posúdenie individuálnych dispozícií, reziduálneho pracovného potenciálu a kapacity, schopností a jestvujúcich obmedzení osôb so zdravotným postihnutím v produktívnom veku s cieľom navrhnutia vhodného pracovného uplatnenia vrátane absolvovania rekvalifikačných kurzov.

9. Prijat' opatrenia komplexne riešiace vzájomnú nadväznosť liečebnej, sociálnej, pracovnej rehabilitácie, s cieľom skrátiť obdobie potrebné na činnosti umožňujúce návrat do pracovného procesu.

10. V zákone o službách zamestnanosti:

- legislatívne riešiť pracovnú pozíciu „Poradca (aktivista) pre pracovné uplatnenie znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie“,
- preveriť možnosť legislatívneho riešenia odkúšania si pracovného miesta osobou so zdravotným postihnutím bez nutnosti uzatvárať pracovný pomer a pred zriadením chráneného pracoviska,
- vyhodnotiť a prijať zmeny v uplatňovaní pravidiel znemožňujúcich poskytnutie ďalších príspevkov na podporu zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím pri prekročení hornej hranice poskytnutých príspevkov (obmedziť, resp. znížiť aplikáciu nevhodnej úpravy schémy štátnej pomoci De minimis, pravidlá o kumulácii celkovej výšky poskytnutých príspevkov),
- vyhodnotiť poskytovanie peňažného príspevku na zriadenie chránenej dielne a chráneného pracoviska s ohľadom na možnosť jeho opakovaného poskytovania na to isté pracovné miesto, na možnosť jeho poskytnutia i pre pracovné uplatnenie už zamestnanej osoby so zdravotným postihnutím, na zvýšenie jeho výšky, na neviazanie jeho poskytovania na typ regiónu a na mieru nezamestnanosti v príslušnom okrese,
- vyhodnotiť efektivnosť požiadavky povinnej doby evidencie uchádzača o zamestnanie so zdravotným postihnutím v evidencii uchádzačov o zamestnanie (4 mesiace) pred poskytnutím príspevku pre občana so zdravotným postihnutím na začatie vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti,
- rozšíriť možnosť použitia peňažného príspevku na prevádzku chráneného pracoviska o úhradu odvodov do povinných poisťných fondov platených zamestnávateľom.

11. Legislatívnymi zmenami riešiť lepšie zabezpečenie dopravy do zamestnania pre osoby so zdravotným postihnutím odkázané na individuálnu prepravu.

12. Preveriť možnosť zjednodušenia procesu posudzovania miery funkčnej poruchy (zákon č.195/1998 o sociálnej pomoci) a miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (zákon č. 461/2003 o sociálnom poistení) ich spojením a vydávaním spoločného posudku.

13. Legislatívne riešiť možnosť zriaďovania „Centier sociálnej ochrany“ určených pre pracovno-spoločenskú realizáciu tých skupín osôb so zdravotným postihnutím, ktoré

z objektívnych dôvodov nie je možné umiestniť na otvorenom trhu práce alebo v chránených dielňach.

14. Vyhodnotiť inštitút nižšej minimálnej mzdy, ktorú je možné poskytovať osobám so zdravotným postihnutím, s cieľom jeho vypustenia z legislatívy.

15. Rozširovať informácie o dobrých skúsenostiach v oblasti zamestnávania a o úspešnom pracovnom uplatnení osôb so zdravotným postihnutím. Využívať motivujúce a pozitívne informácie o úspešnom zamestnávaní osôb so zdravotným postihnutím ako príklady dobrej praxe.

16. Zaviesť špeciálny štátny program finančne zvýhodneného prístupu na internet pre občanov so zdravotným postihnutím z dôvodu kompenzačnej funkcie internetu ako nástroja na sprístupňovanie informácií, prekonávania dôsledkov zníženej mobility a vyššej časovej náročnosti práce na internete používateľov so zdravotným postihnutím.

Tieto odporúčania boli prijaté účastníkmi záverečnej konferencie projektu v Bratislave dňa 7.septembra 2006.